

Helsemessige & økonomiske konsekvenser av tilskudd til helsesko

1. Hvilken helsemessige konsekvenser har det dersom en bruker feil skotøy på hard gulv?
Feil skotøy på hard gulv kan føre til problemer i ankel, legg, kne, hofta og rygg grunnet feilbelastning og dermed slitasjeskader. Disse vil uten behandling forplante seg oppover i kroppen. Men det trenger ikke nødvendigvis å være noen negative helsemessige konsekvenser av feil skotøy på hardt gulv. Problemer i forbindelse med fottøy varierer veldig individuelt. I tillegg må ikke feil skotøy eller hard gulv være alene årsaken til problemstillingen. For friske føtter kan sko i mange tilfeller kun handle om komfort og eventuell forebygging av plager. For eksempel kan stabile sko med god støtdemping oppleves mer behagelig og komfortabelt. I tilfeller hvor det er større utfordringer eller feilstillinger ved foten som for eksempel hulfot, plattfot, tverrplattfot, pulpa atrofi eller liknende kan også gode sko i kombinasjon med spesialtilpasset såle være til hjelp.
Haukeland sykehus inngikk en avtale med Drevelin for 6-7 år siden om at Drevelin leverer gode joggesko til alle tilsette på Haukeland. Dette har ført til en stor nedgang av sykefravær som skyldes belastningslidelser i muskulatur og skjelett. Her kan man se en stor sammenheng mellom skotøy og helsemessige konsekvenser.
2. Hva er fordelene med å bruke helsesko?
Fordeler ved bruk av helsesko avhenger av type og kvalitet på sko. Gode joggesko med stabil hælkappe og god støtdemping kan være fordelaktig ved arbeid som innebærer mye gange på hardt gulv. Noen liker bedre sandaler eller åpnere sko av praktiske grunner. Hvilke alternativ som fungerer best må nesten prøves og avgjøres av hver enkelt arbeider. Generelt kan man si at en god hælkappe er fordelaktig for fot og ankel da det øker stabilitet i ankel. Ved hardt gulv vil god støtdemping være viktig for å redusere trykket fra bakken.
Ved å bruke helsesko kan belastningen på kne, hofta og rygg og dermed sykefravær delvis reduseres.
3. I hvilken prisklasse ligger gode helsesko?
Prisen på helsesko varierer, men de fleste ligger på omkring 1000 - 1500 kr. Dermed kan innkjøp av gode helsesko bety en stor kostnad i økonomien til folk.
4. Hvor høyt er sykefravær begrunnet i helseproblemer ved skjelett og muskulatur?
Eksakte tall er ikke kjent, men estimert er 25 % av alle syk- eller egenmeldinger i pleie & omsorg er relatert til belastningslidelser i skjelett og muskulatur.
5. Økonomiske konsekvenser ved å gi tilskudd til innkjøp av helsesko
Antatt tilskudd er kr.500,-/året. Ved 35-40 tilsette i pleie & omsorg ligger da kostnaden på rundt kr.17500-20000. Kostnader rundt sykefravær er vanskelig å estimere fordi disse er avhengig av sykefraværslengde og behov for vikar grunnet sykefravær. Men det forventes en nedgang av sykefravær og dermed også en nedgang av kostnader knyttet til sykefravær.
6. Andre hensyn?
Det burde tas opp spørsmål om vilkårene til tilskuddet dersom kommunen bestemmer seg for en tilskuddsordning. Her finnes det flere varianter:
 - Variant 1: hvert år blir tilskudd utbetalt til tilsette i pleie & omsorg. Tilsette er selv ansvarlig for innkjøp av sko. Fare for misbruk av tilskuddet

- Variant 2: tilskudd blir utbetalt til tilsette når de har kjøpt sko og skoene passer til vilkårene
 - Variant 3: kommunen kjøper inn sko til de tilsette fra leverandør der kvaliteten og dempende funksjonen av sko er sikret
 - Variant 4: gulvet blir erstattet med dempende gulv. Det har i tillegg fordeler for beboere og andre besøkende. Fallfare er et problem i pleie & omsorg og fører til mindre livskvalitet hos eldre som faller og til økte behandlingskostnader for helsetjenesten. Ulempe med dempende gulv er høye kostnader.
7. Hvem gjelder ordningen?
Ordningen gjelder alle tilsette som er fast ansatt.
Jeg er usikker om ordningen også skal gjelde for tilsette som ikke er fast ansatt men som jobber regelmessig som vikar i pleie & omsorg. Økonomisk sett vil det utgjøre rundt kr.2000-4000. Det er viktig å definere hvem av vikarene blir ansett som regelmessig. Her tenker jeg at det er lurt å tenke bare de vikarer som jobber minst annenhver helg.
8. Informasjonskilder
Fysioterapeut i Fedje kommune Kristin Aase
Drevelin ortopedi avdeling

Vurdering:

Variant 4 anser jeg helsemessig som den beste løsningen både for de tilsette og beboere, men er klart det dyreste alternativ. Variant 3 mener jeg er upraktisk å gjennomføre og bærer større kostnader med seg enn variant 1 og 2. Ved variant 1 er faren for misbruk for stor og dermed ikke aktuell. Variant 2 er beste alternativ både økonomisk sett og for at tiltaket faktisk har helsemessig en god effekt. Etter min vurdering tenker jeg at ordningen skal gjelde både fast tilsette og vikarer som jobber minst annenhver helg.

Konklusjon:

Variant 2 er beste løsningen både økonomisk og helsemessig. Alle tilsette som er fast ansatt eller jobber minst annenhver helg får kr.500 ved innkjøp av helsesko mot fremvisning av kvittering. Dersom kvitteringen ikke viser at kjøpt sko er helsesko, kan arbeidsgiver kreve å se skoene.

Ordningen blir tatt i bruk 24.05.2019.